

Verkondiging in de Sint Jansbasiliek, 19/20 augustus 2023. Twintigste zondag door het jaar¹

“Vrouw, ge hebt een groot geloof!
Uw verlangen wordt ingewilligd”
En van dat ogenblik was haar dochter genezen.

Zij, die Kananese vrouw, was in de ogen van Jezus een vreemdelinge, niet behorend tot de joodse gemeenschap.

De vrouw vraagt niets voor zichzelf.

Zij doet alles, bijna het onmogelijke voor haar kind.

Zij roept letterlijk: *Kyrie eleison*, de Griekse woorden die wij ook vaak zingen en bidden.

Zij ziet Jezus als *de Heer*.

Jezus heeft hier de titel die de mensen gebruiken na zijn lijden en zijn overwinning op de dood. Het verhaal is dan ook opgeschreven *na* de verrijzenis van Jezus. En wel in een tijd dat ook niet-joden, zeg maar heidenen tot geloof kwamen in de Heer.

Joden vonden dat moeilijk: die vreemdelingen in de beginnende kerkgemeenschap. ‘Wij kunnen toch beter onder elkaar blijven’.

Dertig jaar geleden was de parochie waar ik als pastoor begon een witte, puur Nederlandse gemeenschap van gemiddeld gevorderde leeftijd.

In de loop der jaren veranderde alles. Steeds meer migranten uit allerlei volken stroomden de kerk binnen, katholieken uit alle windstreken.

Katholiek betekent: ‘gemeenschappelijk, het geheel insluitend.’ De parochie werd met andere woorden steeds katholieker.

Dat is de opdracht van de kerk: om steeds meer katholiek te worden. Dat betekent dat we steeds minder onder elkaar zijn, maar steeds meer open. Vanmorgen vroeg stond hier een Armeense bisschop de liturgie te vieren.

¹ Jesaja 56, 1.6-7; Romeinenbrief 11, 13-15. 29-32; Matteüs 15, 21-28

Later deze dag zal hij in Hilversum een huwelijk inzegenen. De kerk is katholiek of zij heeft geen toekomst.

Die eerste joodse christenen moesten het leren zoals toen mijn parochianen en ik het moesten leren en het leerproces is nog lang niet voorbij.

Die Kananese vrouw had lef.

Zij, een vreemdelinge, sprak de gelovige Jezus aan.

Ook Jezus bezat moed.

Volgens de voorschriften van de godsdienst *mocht* Jezus niet spreken en in de tegenwoordigheid zijn van deze niet-gelovige vrouw.

De vrouw woonde aan de grens.

Maar wat had Jezus daar, bij de grens, eigenlijk te zoeken?

Als Hij dan zoveel moeite had met die buitenstaanders zonder of met een ander geloof, waarom bleef Hij dan niet veilig in het land?

Even eerder lees je dat Jezus het vuur na aan de schenen werd gelegd door geloofsgenoten, die Hem strikt aan de regels wilden binden, die zochten of zij Hem op een overtreding daarvan konden betrappen.

Zo ging het binnen het jodendom en zo gaat het soms ook in de kerk, onder gelovigen, onder priesters en bisschoppen. Ze houden elkaar soms in de gaten: is hij wel recht in de leer; is hij of zij niet te vrijzinnig of juist te rechtzinnig?

Soms is de atmosfeer binnen een religieuze gemeenschap zuurstofarm.

Ook bij Jesaja, eeuwen voor Jezus, lazen we erover. Er moet lucht bij, de deuren moeten open. 'Het huis van God zal worden genoemd: een huis van gebed *voor alle volken.*'

Paulus schrijft er ook over in zijn wat ingewikkelde betoog in onze tweede lezing. God wil alle mensen, hoe weinig zij ook naar elkaar luisteren, anders gezegd: hoe ongehoorzaam zij ook zijn, *insluiten* in zijn ontferming.

Gód wil wel, Hij is grenzeloos ruimhartig, maar de mensen zijn soms bang hun greep te verliezen en zij bouwen liever een muur, wellicht omdat zij onzeker zijn over hun eigen culturele en godsdienstige identiteit.

Het lijkt erop dat Jezus het niet meer uithield tussen die mensen die alleen met gelijkgestemden wilden zijn. Hij zoekt de grenzen op van dat bedompte bestaan en gaat de ontmoeting aan met die vreemdelinge.

Zoals gezegd: dit verhaal is na Jezus' dood en verrijzenis opgeschreven. Was Jezus werkelijk zo hard dat hij de vraag om genezing van die arme vrouw voor haar dochter eerst afwees? Persoonlijk denk ik het niet.

Ik denk eerder dat die christenen na Jezus's verrijzenis het verhaal hebben *aangezet*. 'Zie eens wat een moeite Jezus had met die vreemdelinge en hoe Hij haar toch tegemoet kwam. Dat moeten jullie, dat moeten wij ook doen.' Je kunt met Jezus naar de grens gaan en de vreemdeling, de nieuweling in het hart sluiten; eerbied, waardering koesteren voor haar geloof, voor haar verlangen naar genezing van haar kind, haar toekomst, - toekomstgericht zijn, ook al begrijp je die vreemde ander nog niet. Leg je wantrouwen af, kom haar tegemoet in haar dringend vragen om genezing, om toekomst voor haar kind. Blijf niet zuurstofarm onder elkaar, maar haal diep adem en luister naar het diepste menselijke verlangen van de ander. Laten we meer katholiek worden. Moge dat ons gegeven worden. Amen.

pastoor Nico van der Peet